

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

16 січня 2020.

Київ

№ 34-р

Про результати розгляду справи
про державну допомогу
№ 500-26.15/68-19-ДД

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) (вх. № 228-ПДД від 05.04.2019), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 22.07.2019 № 01/229-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/68-19-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/68-19-ДД та подання з попередніми висновками у справі від 22.10.2019 № 500-26.15/68-19-ДД/596-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Управлінням екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) відповідно до Порядку подано повідомлення про нову державну допомогу (вх. № 315-ПДД від 06.05.2019) (далі – Повідомлення).
- (2) За результатами розгляду Повідомлення розпорядженням державного уповноваженого від 22.07.2019 № 01/229-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/68-19-ДД.

2. ВІДОМОСТІ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (3) Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) (04080, м. Київ, вул. Турівська, 28, ідентифікаційний код юридичної особи – 41819431) (далі – Управління екології).

2.2. Отримувач підтримки

- (4) Департамент промисловості та розвитку підприємництва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), (вул. Терещенківська, 11-А, м. Київ, 01004, ідентифікаційний код юридичної особи – 24250279) (далі – Департамент промисловості).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (5) Метою Комплексної програми є забезпечення умов сталого економічного та соціального розвитку міста Києва шляхом реалізації пріоритетних заходів щодо охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності населення, столичних стандартів благоустрою, контролю за їх дотриманням, сприяння вирішенню низки завдань, що покращать санітарний та екологічний стан міста, забезпечать розвиток та трансформацію міського середовища до європейських стандартів благоустрою.

2.4. Очікуваний результат

- (6) Заходи із забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та не ідентифікованих сполук, демонтаж конструкцій, їх транспортування, санація об'єктів на території відкритого акціонерного товариства «Радикал» (далі – ВАТ «Радикал»).

2.5. Форма підтримки

- (7) Субсидія.
- (8) Фінансова підтримка Департаменту промисловості надається не для отримання прибутку, а задля виконання робіт із ліквідації забруднення, в тому числі виконання проектних робіт.
- (9) Департамент промисловості є неприбутковою установою, що утримується за рахунок коштів бюджету міста Києва.

2.6. Підстава для надання підтримки

- (10) Рішення Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки».
- (11) Проект рішення Київської міської ради «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 18.12.2018 №469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки» (далі – Програма на 2019 – 2024 роки, зі змінами).

2.7. Тривалість підтримки

- (12) 2019 – 2021 роки.

2.8. Загальний обсяг підтримки

(13) 5 300 тис. грн.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПІДТРИМКИ

- (14) У 1994 році Київський Завод хімікатів було приватизовано шляхом корпоратизації та перетворено на ВАТ «Радикал».
- (15) У 1996 році через відсутність коштів та борги за енергоносії, виробництво ВАТ «Радикал» було зупинено без відповідних регламентних робіт та виводу потужностей з експлуатації належним чином. У зв'язку з цим непрацююче виробництво почало руйнуватися, небезпечні речовини та сполуки, що залишилися в інженерному та технологічному обладнанні почали становити підвищену загрозу для довкілля.
- (16) З метою ліквідації джерел та мінімізації ртутного забруднення території підприємства згідно з розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 18.06.2001 № 1240 «Про ліквідацію наслідків виробництва хлору та каустичної соди на ВАТ «Радикал» у м. Києві» було виділено кошти з місцевого бюджету в сумі 418 тис. грн на виконання робіт по вилученню ртуті з обладнання цеху електролізу, в ході яких зібрано та відправлено до товариства з обмеженої відповідальністю «Микитруть» (Донька область) 80,5 тон ртуті та 48 тон ртутьвміщуючих шламів.
- (17) У 2013 році планувалося розпочати проведення екологічної санації території ВАТ «Радикал» за рахунок державних бюджетних коштів відповідно до Загальнодержавної цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2013-2017 роки, затвердженої Законом України «Про Загальнодержавну цільову програму захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2013 – 2017 роки» від 07.06.2012 № 4909-VI.
- (18) Загальний обсяг фінансування, передбачений цією програмою становив 134,0 млн грн, однак ці кошти у 2013 – 2017 роках не виділялися.
- (19) На сьогодні день Державною службою України з надзвичайних ситуацій підготовлено **проект «Загальнодержавної цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2017-2021 роки»**. Цим проектом **на демонтаж конструкцій, їх транспортування, санацію території та об'єктів ВАТ «Радикал»** передбачено кошти з державного бюджету України у розмірі 402,0 млн грн.
- (20) Відповідно до Програми на 2019 - 2021 роки, зі змінами, зокрема до пункту 6.1. заходів із раціонального використання рослинних та інших відходів, буде здійснено ліквідацію ртутного забруднення.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Ознаки державної допомоги

- (21) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам

господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

- (22) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (23) Відповідно до частини другої статті 1 Закону, терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

3.2. Охорона навколишнього природного середовища

- (24) Відповідно до статті 6 Закону України «Про охорону навколишнього середовища» з метою проведення ефективної і цілеспрямованої діяльності України по організації і координації заходів щодо охорони навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання і відтворення природних ресурсів на перспективу розробляються і приймаються державні цільові, міждержавні, місцеві програми.
- (25) Центральні та місцеві органи виконавчої влади, а також органи місцевого самоврядування під час розробки екологічних програм залучають громадськість до їх підготовки шляхом оприлюднення проектів екологічних програм для їх вивчення громадянами, підготовки громадськістю зауважень та пропозицій щодо запропонованих проектів, проведення публічних слухань стосовно екологічних програм.
- (26) Статтею 11 Закону України «Про охорону навколишнього середовища» визначено, що Україна гарантує своїм громадянам реалізацію екологічних прав, наданих їм законодавством.
- (27) Відповідно до статті 20⁴ зазначеного закону до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:
- забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, здійснення управління та регулювання у сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України на відповідній території;
 - участь у проведенні моніторингу стану навколишнього природного середовища;
 - участь у розробленні стандартів щодо регулювання використання природних ресурсів і охорони навколишнього природного середовища від забруднення та інших шкідливих впливів;
 - реалізація повноважень у сфері оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства про оцінку впливу на довкілля;
 - затвердження за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для підприємств, установ і організацій лімітів використання природних ресурсів (крім

природних ресурсів загальнодержавного значення), скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (крім скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, навколишнього природного середовища за межами відповідної території).

- (28) Відповідно до статті 42 Закону України «Про охорону навколишнього середовища» в Україні **фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища здійснюється за рахунок** Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та **місцевих бюджетів**, коштів підприємств, установ та організацій, фондів охорони навколишнього природного середовища, добровільних внесків та інших коштів.

4. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО МОЖЛИВОЇ ПІДТРИМКИ ВАТ «РАДИКАЛ» У ФОРМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОГО ЗБИРАННЯ, ПЕРЕВЕЗЕННЯ, ЗБЕРІГАННЯ, ОБРОБЛЕННЯ, УТИЛІЗАЦІЇ ВИДАЛЕННЯ, ЗНЕШКОДЖЕННЯ І ЗАХОРОНЕННЯ ХЛОРООРГАНІЧНИХ ТА НЕ ІДЕНТИФІКОВАНИХ СПОЛУК, ДЕМОНТАЖ КОНСТРУКЦІЙ, ЇХ ТРАНСПОРТУВАННЯ, САНАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ

- (29) Відповідно до інформації, наданої Управлінням екології листом від 07.08.2019 № 077/3916 (вх. № 5-01/9479 від 15.08.2019), територія (земельна ділянка) на якій планується проведення робіт із забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та неідентифікованих сполук, демонтажу конструкцій, їх транспортування, згідно з витягом із бази даних міського земельного кадастру земельні ділянки що обліковуються за кодом земельної ділянки 62:068:0520, 62:068:0521, 62:068:0522, 62:068:0523, 62:068:0524, 62:068:0525, 62:068:0526, 62:068:0527 належать ВАТ «Радикал».
- (30) Постановою Господарського суду м. Києва від 04.08.2000 ВАТ «Радикал» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру банкрутства.
- (31) Ухвалою Господарського суду м. Києва від 01.02.2002 ВАТ «Радикал» визнано особливо небезпечним підприємством хімічної промисловості відповідно до статті 43 Закону «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», припинено ліквідаційну процедуру та введено процедуру санації особливо небезпечного підприємства, припинення діяльності якого потребує проведення спеціальних заходів щодо запобігання заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, майну, спорудам, навколишньому природному середовищу.

5. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ЗАХОДУ ПІДТРИМКИ ВАТ «РАДИКАЛ» ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

5.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (32) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

- (33) Отже, за наведених умов ВАТ «Радикал», є **суб'єктом господарювання** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (34) Відповідно до Програми на 2019 – 2024 роки, зі змінами, за рахунок міського бюджету буде здійснено збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та неідентифікованих сполук, демонтаж конструкцій, їх транспортування, санація об'єктів на території ВАТ «Радикал» у сумі 5 300 тис. грн.
- (35) Таким чином, субсидія з бюджету міста Києва із забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та не ідентифікованих сполук, демонтажу конструкцій, їх транспортування, санації об'єктів у сумі 5 300 тис грн, є **місцевим ресурсом** у розумінні Закону.

5.3 Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (36) Відповідно до пункту 66 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЄС (далі – Повідомлення Комісії) у розумінні статті 107(1) Договору, перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави
- (37) У пункті 67 Повідомлення Комісії визначено, що значення має лише вплив заходу на відповідного суб'єкта господарювання, а не причина або мета державного втручання. Наявність переваги має місце в разі покращення фінансового стану суб'єкта господарювання в результаті втручання держави на умовах, що відрізняються від звичайних ринкових умов. Для цілей оцінки фінансовий стан суб'єкта господарювання після реалізації заходу слід порівняти з його фінансовим станом за відсутності заходу. Оскільки має значення лише вплив заходу на фінансовий стан суб'єкта господарювання, несуттєво, чи отримання відповідної переваги є обов'язковим для суб'єкта господарювання, так що він не міг уникнути або відмовитися від цього.
- (38) Згідно з пунктом 115 Повідомлення Комісії перевага може надаватися не тільки суб'єктам господарювання, які безпосередньо отримують державні ресурси (**непряма перевага**), а й іншим підприємствам. Захід може одночасно передбачати надання прямої переваги підприємству-одержувачу та непрямой переваги іншим підприємствам, зокрема, тим, які працюють на подальших рівнях здійснення певної діяльності.
- (39) Крім того згідно зі статтею 128 Повідомлення Комісії, з дня затвердження плану реструктуризації боргів боржник починає погашення вимог кредиторів згідно з умовами такого плану.
- (40) Відповідно до статті 63 Кодексу України з процедур банкрутства після проведення інвентаризації та отримання згоди на продаж майна ліквідатор здійснює продаж майна банкрута на аукціоні. Початковою вартістю продажу майна банкрута є його вартість, визначена ліквідатором. Ліквідатор може здійснювати безпосередній продаж або продаж на комісійних умовах через організацію роздрібною торгівлі за розумною ціною товарів, що швидко псуються.

- (41) Таким чином здійснення безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та неідентифікованих сполук, демонтаж конструкцій, їх транспортування, санація об'єктів буде виконано на земельній ділянці, що належить ВАТ «Радикал» за рахунок місцевих **ресурсів, що може призвести до збільшення вартості цієї земельної ділянки або майна на якій знаходиться та належить ВАТ «Радикал», метою продажу яких може бути забезпечення вимог кредиторів.**
- (42) Отже, повідомлена підтримка, у формі субсидії Департаменту промисловості з бюджету міста Києва для забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та неідентифікованих сполук, демонтажу конструкцій, їх транспортування, санація об'єктів буде здійснено на земельній ділянці, що належить ВАТ «Радикал». Це **створює ВАТ «Радикал» переваги** для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності, що **спотворює або загрожує спотворенням** економічної конкуренції.

5.4. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (43) Повідомлена підтримка, у формі субсидії Департаменту промисловості з бюджету міста Києва для забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та неідентифікованих сполук, демонтажу конструкцій, їх транспортування, санація об'єктів буде здійснено на земельній ділянці, що належить ВАТ «Радикал», у сумі 5 300 тис. грн, відповідно до Програми на 2019 – 2024 роки, зі змінами, є **державною допомогою у розумінні Закону.**

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ЗАХОДУ ПІДТРИМКИ ВАТ «РАДИКАЛ» ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

- (44) Відповідно до статті 2 Закону державна допомога є недопустимою для конкуренції, якщо інше не встановлено цим Законом.
- (45) Статтею 5 Закону визначено, що державна допомога є допустимою, якщо надається з метою:
- забезпечення споживачів соціально важливими товарами, за умови, що така допомога не є дискримінаційною стосовно місця походження товарів;
 - **відшкодування шкоди особам, постраждалим унаслідок надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру, згідно із Законом.**
- (46) Відповідно до статті 1 Кодексу цивільного захисту України надзвичайна ситуація – обствини на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

- (47) Згідно статті 14 зазначеного Кодексу у разі виникнення надзвичайної ситуації за рішенням відповідно Кабінету Міністрів України, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської чи Севастопольської міських державних адміністрацій для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється режим надзвичайної ситуації.
- (48) Статтею 15 Кодексу цивільного захисту України визначено, що режим надзвичайного стану для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється у межах території, на якій введено правовий режим надзвичайного стану відповідно до Закону України «Про правовий режим надзвичайного стану».
- (49) Відповідно до частини п'ятої статті 5 Кодексу цивільного захисту України класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій визначаються центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.
- (50) На виконання зазначеної статті Кодексу, наказом Міністерства внутрішніх справ України від 06.08.2018 № 658 затверджено Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій.
- (51) Цим Класифікатором віднесено до ознак надзвичайних ситуацій, зокрема належить, наявність у ґрунтах хімічних речовин, залишкових кількостей пестицидів й агрохімікатів, важких металів тощо, що створює загрозу життю та здоров'ю людей, спричиняє шкоду довкіллю і потребує заходів зі зняття ґрунту та його вивезення.
- (52) Відповідно до протоколу державної установи «Київський міський лабораторний центр Держсанепідслужби України» здійснено дослідження повітря населених місць № 79 від 14.04.2016 встановлено, що у пробах повітря, відібраних у зоні впливу викидів ВАТ «Радикал» по вул. Червонокатцька, 98, концентрації ртуті металічної, фенолу, марганцю і його сполук, свинцю хрому шестивалентного не перевищують максимально разової, що відповідає вимогам «Гранично допустимих концентрацій хімічних і біологічних чинників в атмосферному повітрі населених місць», затверджених т. в. о. Головного державного санітарного лікаря України від 03.03.2015.
- (53) Відповідно до висновків державного підприємства «Українська геологічна компанія» Державної служби екології та надр України за результатами еколого-геохімічної оцінки забруднення ґрунтових вод ртуттю в районі розміщення ВАТ «Радикал» згідно договору № Е-11/2012 від 12 грудня 2012 року встановлено, що результати порівняння концентрацій у ґрунтових водах режимної мережі свердловин у районі ВАТ «Радикал» за 2002 та 2012 роки, доводять стабільну екологічну ситуацію в цьому районі.
- (54) Концентрації ртуті у ґрунтових водах у 2002 році (в свердловинах, які вдалось випробувати в 2012 році) змінювалась від 0,0005 до 0,0012 мг/дм при середньому значенні 0,00085 мг/дм³ (1,7 ГДК), а в 2012 році вони змінювались від 0,0004 до 0,0006 мг/дм при середньому значенні 0,00053 мг/дм³ (1,2 ГДК), що трохи нижче даних попередніх досліджень, але знаходиться на рівні ГДК - 0,0005 мг/дм³ (ДСанПІН 2.2.4-171-10, ДСТУ 4808:2007).
- (55) **Отже, у ґрунтах на території ВАТ «Радикал» кількість хімічних речовин не перевищує рівень гранично допустимої концентрації.**

- (56) Згідно частини першої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для таких цілей:
- сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, рівень життя в яких є низьким або рівень безробіття є високим;
 - виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру;
 - сприяння окремим видам господарської діяльності або суб'єктам господарювання в окремих економічних зонах, за умови, що це не суперечить міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
 - підтримки та збереження національної культурної спадщини, якщо вплив такої державної допомоги на конкуренцію є неістотним.
- (57) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (58) Відповідно до частини другої статті 174 Договору про заснування Європейської спільноти, політика спільноти щодо довкілля має на меті досягти високого рівня захисту, з урахуванням розмаїття становища у різних регіонах спільноти. Спільноті належить дотримуватися принципів: застереження, вживання запобіжних заходів; насамперед усуваючи її джерела забруднення та принципу **забруднювач повинен платити**.
- (59) Пунктом 28 Повідомлення Комісії Принципи державної допомоги щодо охорони навколишнього середовища та енергетики 2014 – 2020 рр. (2014/C 200/01) (далі – Повідомлення Комісії) «принцип «забруднювач платить» означає, що витрати на заходи з боротьби із забрудненням навколишнього середовища повинен нести забруднювач, який спричиняє забруднення.
- (60) Відповідно до пункту 44 Повідомлення Комісії дотримання принципу «забруднювач платить» через екологічне законодавство забезпечує, в принципі, що недолік ринку, пов'язаний з негативними зовнішніми факторами, буде виправлений. **Таким чином, державна допомога не є відповідним інструментом і не може бути надана, оскільки одержувач допомоги може бути притягнутий до відповідальності за забруднення відповідно до чинного законодавства ЄС або національного законодавства.**
- (61) Статтею 69 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» встановлено, що шкода, заподіяна внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, підлягає компенсації в повному обсязі. Особи, що володіють джерелами підвищеної екологічної небезпеки, зобов'язані компенсувати заподіяну шкоду громадянам та юридичним особам, якщо не доведуть, що шкода виникла внаслідок стихійних природних явищ чи навмисних дій потерпілих.
- (62) Крім того відповідно до пункту 16 Повідомлення Комісії екологічна та енергетична допомога **не може надаватися компаніям у скрутному становищі**, як це визначено

для цілей цих Принципів діючими Принципами державної допомоги для порятунку та реструктуризації компаній у скрутному становищі.

Відповідно до пункту 14 Постанови Кабінету Міністрів України від 31.01.2018 № 36 «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання» витрати, що можуть бути відшкодовані отримувачам державної допомоги на реструктуризацію, є витрати, пов'язані з:

- реорганізацією та оптимізацією діяльності суб'єктів господарювання, що передбачає відмову від збиткових видів діяльності;
 - фінансовою реструктуризацією, у тому числі списанням кредиторської заборгованості;
 - здійсненням інших заходів з реструктуризації відповідно до законодавства.
- (63) Отже зазначені критерії не можуть бути застосовані при фінансуванні заходів із безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення хлороорганічних та неідентифікованих сполук, демонтаж конструкцій, їх транспортування, санація об'єктів буде здійснено на земельній ділянці, що належить ВАТ «Радикал».
- (64) Листом Комітету від 02.01.2020 № 500-29/08-1 було надіслано копію подання з попередніми висновками № 500-26.15/68-19-ДД/596-спр від 28.12.2019.
- (65) Управління екології листом від 14.01.2020 № 077-149 повідомило про наступні зауваження та заперечення до подання з попередніми висновками у справі № 500-26.15/68-19-ДД/596-спр від 28.12.2019:
- відомості про зареєстровані земельні ділянки, що є власністю ВАТ «Радикал», відсутні. Відповідно до статті 83 Земельного кодексу України у комунальній власності перебувають усі землі в межах населених пунктів, крім земельних ділянок приватної та державної власності. Тому земельні ділянки зазначені у поданні є комунальною власністю;
 - територія на якій виникла екологічно небезпечна ситуація, залишається на даний час, забрудненою та небезпечною для довкілля. Фінансова підтримка, що передбачається за рахунок бюджету міста Києва надається не ВАТ «Радикал», як зазначено в розділі 5 подання, а Департаменту промисловості та розвитку підприємництва, не для погашення боргів підприємства банкрута, а для проведення досліджень щодо наявності ртутьмістних відходів та небезпечних речовин на території колишнього працюючого підприємства (в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»), та надання пропозицій щодо проектування робіт з подальшої ліквідації забруднення.
- (66) Щодо права власності на земельну ділянку Управління екології не надало підтверджуючі документи, що зазначені земельні ділянки є комунальною власністю.
- (67) Крім того, листом від 07.08.2019 № 077-3916 (вх. 5-01/9479 від 15.08.2019) на лист Комітету від 22.07.2019 № 500-29/01/9357 повідомило, що проведення робіт із забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення хлороорганічних та неідентифікованих сполук, демонтажу конструкцій, їх транспортування, згідно із витягом з бази даних міського земельного кадастру земельні ділянки, що обліковуються за кодом земельної ділянки 62:068:0520, 62:068:0521, 62:068:0522, 62:068:0523, 62:068:0524, 62:068:0525, 62:068:0526, 62:068:0527, належать ВАТ «Радикал».

- (68) Крім того повідомлені заходи передбачають збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та не ідентифікованих сполук, демонтаж конструкцій, їх транспортування, санація об'єктів, що є результатом діяльності ВАТ «Радикал»
- (69) Щодо небезпечного для довкілля забруднення земельної ділянки, пунктом 28 Повідомлення Комісії «принцип «забруднювач платить» означає, що витрати на заходи з боротьби із забрудненням навколишнього середовища, повинен нести забруднювач, який спричиняє забруднення.
- (70) Крім того, статтею 69 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» встановлено, що шкода, заподіяна внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, підлягає компенсації в повному обсязі. Особи, що володіють джерелами підвищеної екологічної небезпеки, зобов'язані компенсувати заподіяну шкоду громадянам та юридичним особам, якщо не доведуть, що шкода виникла внаслідок стихійних природних явищ чи навмисних дій потерпілих.
- (71) Таким чином заперечення Управління екології до подання з попередніми висновками у справі № 500-26.15/68-19-ДД/596-спр від 28.12.2019 не можуть бути враховані.
- (72) Отже, повідомлена підтримка, у формі субсидії Департаменту промисловості з бюджету міста Києва для забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та неідентифікованих сполук, демонтажу конструкцій, їх транспортування, санація об'єктів буде здійснено на земельній ділянці, що належить ВАТ «Радикал» у сумі 5 300 тис. грн, відповідно до Програми на 2019 – 2024 роки, є **недопустимою державною допомогою** у розумінні Закону.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 1 розділу IX Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що повідомлена підтримка, у формі субсидії Департаменту промисловості та розвитку підприємництва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з бюджету міста Києва для забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та неідентифікованих сполук, демонтажу конструкцій, їх транспортування, санація об'єктів буде здійснено на земельній ділянці, що належить ВАТ «Радикал», у сумі 5 300 тис. грн, відповідно до рішення Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки» та проекту рішення «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року №469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки», є **державною допомогою** відповідно Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що повідомлена підтримка, у формі субсидії Департаменту промисловості та розвитку підприємництва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з бюджету міста Києва для забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та неідентифікованих сполук, демонтажу конструкцій, їх транспортування, санація об'єктів буде здійснено на земельній ділянці, що належить ВАТ «Радикал», у сумі 5 300 тис. грн, відповідно до рішення Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки» та проекту рішення «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року №469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки», є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. У разі надання повідомленої державної допомоги відкритому акціонерному товариству «Радикал»:

3.1. Зобов'язати Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) **припинити надання незаконної державної допомоги** у формі субсидії Департаменту промисловості та розвитку підприємництва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) з бюджету міста Києва для забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення хлорорганічних та неідентифікованих сполук, демонтажу конструкцій, їх транспортування, санація об'єктів буде здійснено на земельній ділянці, що належить ВАТ «Радикал», у сумі 5 300 тис. грн, відповідно до рішення Київської міської ради від 18.12.2018 № 469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019-2021 роки» та проекту рішення «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 18 грудня 2018 року №469/6520 «Про затвердження Комплексної міської цільової програми екологічного благополуччя міста Києва на 2019 - 2021 роки».

3.2. Зобов'язати відкрите акціонерне товариство «Радикал» повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, до бюджету міста Києва.

3.3. Зобов'язати Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація):

- негайно після офіційного оприлюднення цього рішення розпочати його виконання;
- у двомісячний строк з дати офіційного оприлюднення цього рішення забезпечити виконання заходів щодо повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції цим рішенням, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення цього рішення;
- ужити в межах повноважень, визначених законом, вичерпних та ефективних заходів для забезпечення повернення незаконної державної допомоги відкритим акціонерним товариством «Радикал»;
- вступити до судового процесу та вчинити інші відповідні дії, передбачені законодавством щодо відновлення платоспроможності боржника, у тому числі подати відповідні вимоги кредиторів про повернення незаконної державної допомоги;
- забезпечити повернення незаконної державної допомоги відкритим акціонерним товариством «Радикал» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення;
- у разі наявності підстав, які унеможливають (перешкоджають) виконання (виконанню) цього рішення, надати письмові пояснення щодо наявності перешкод для

виконання цього рішення не пізніше двох днів з моменту виявлення таких обставин; надання таких пояснень не звільняє від обов'язку виконати це рішення у повному обсязі;

3.4. Відкритому акціонерному товариству «Радикал», не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення:

- вчинити дії, передбачені заходами Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), для забезпечення повернення незаконної державної допомоги;

- повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, в обсязі, наданому відкритому акціонерному товариству «Радикал» на дату офіційного оприлюднення цього рішення, шляхом перерахування у дохід загального фонду бюджету міста Києва;

- інформувати Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Антимонопольний комітет України про виконання цього рішення;

- надати Управлінню екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Антимонопольному комітету України докази виконання цього рішення з поданням засвідчених в установленому порядку копій документів, які підтверджують його виконання.

3.5. Зобов'язати Управління екології та природних ресурсів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) проінформувати Антимонопольний комітет України про припинення надання незаконної державної допомоги протягом двох місяців, про повернення незаконної державної допомоги протягом шести місяців з дати офіційного оприлюднення цього рішення та надати належні докази виконання цього рішення.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необгрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ